

ลักษณะงาน ความโกรธและความอ่อนล้าทางอารมณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการทำงาน
ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทั่วไปสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

กรรณิการ์ ฤประสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)

สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ลักษณะงาน ความโกรธและความอ่อนล้าทางอารมณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทั่วไปสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (JOB CHARACTERISTICS, ANGER, AND EMOTIONAL EXHAUSTION RELATED TO WORK ABILITY AMONG PROFESSIONAL NURSES IN GENERAL HOSPITALS UNDER THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH)

กรรมการ คุปประสิทธิ์ 4637650 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ Eh.D.(Population Education),

ชูเกียรติ วิวัฒน์วงศ์เกษม Ph.D.(Statistics), ชัชวาลย์ ศิลปกิจ Ph.D.(Epidemiological Psychiatry)

บทคัดย่อ

การพยาบาลวิชาชีพควรมีความสามารถในการทำงานอยู่ในระดับที่ดีเพื่อสนับสนุนคุณภาพการทำงานให้เพิ่มขึ้น ปัจจัยหลายประการซึ่งส่งเสริมความสามารถในการทำงาน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะงาน ความโกรธ ความอ่อนล้าทางอารมณ์ที่มีผลต่อความสามารถในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทั่วไปสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 878 คน ในระหว่างเดือนกันยายน-เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2549 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นต้น

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 1 ใน 3 มีอายุในช่วง 31-40 ปี (ร้อยละ 37.7) โดยเฉลี่ยมีอายุ 35.61 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน=7.64) มีประสบการณ์การทำงานเฉลี่ย 13.38 ปี มากกว่าครึ่งปฏิบัติงานวันละ 8 ชั่วโมง (ร้อยละ 55.9) ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยศัลยกรรมมากที่สุด (ร้อยละ 19.6) ความสามารถในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ถึงร้อยละ 55.6 แต่ก็ยังมีที่อยู่ในระดับต่ำร้อยละ 2.2 ซึ่งความสามารถในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความอ่อนล้าทางอารมณ์ ($r=-.38$) กับ ความโกรธแบบสภาวะ (state-anger) ($r=-.38$) นอกจากนี้ชั่วโมงการทำงานที่มากกว่า 9 ชั่วโมง/วันจะมีความสามารถในการทำงานระดับต่ำ ถึงร้อยละ 57.9 ในขณะที่ความอ่อนล้าทางอารมณ์อธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพได้ดีที่สุด และร่วมกับความโกรธสามารถทำนายความสามารถในการทำงานของพยาบาลได้ร้อยละ 18.5

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ควรปรับปรุงความสามารถในการทำงานของพยาบาล โดยการพัฒนาวิถีภาวะทางอารมณ์ และลดชั่วโมงการทำงานไม่ให้เกิน 8 ชั่วโมง เพื่อเพิ่มศักยภาพและคุณภาพในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ

คำสำคัญ : ความสามารถในการทำงาน / ความโกรธ / ความอ่อนล้าทางอารมณ์ / พยาบาล / ลักษณะงาน

**JOB CHARACTERISTICS, ANGER, AND EMOTIONAL EXHAUSTION
RELATED TO WORK ABILITY AMONG PROFESSIONAL NURSES IN
GENERAL HOSPITALS UNDER THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH**

KANNIKAR KUPRASIT 4637650 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING

**THESIS ADVISORS: PIMPAN SILPASUWAN, Ed.D.(Population Education),
CHUKIAT VIWATWONGKASEM, Ph.D.(Statistic),
CHATCHAWAN SILPAKIT Ph.D. (Epidemiological Psychiatry)**

ABSTRACT

Nursing professionals should have good work ability in order to increasingly promote service quality. Although several factors influence work ability, this study was conducted to examine the relationship between job characteristics, anger, emotional exhaustion and work ability among 878 registered nurses recruited from 10 general hospitals under the Ministry of Public Health, covering 5 regions in Thailand. Each nurse was asked to fill in a questionnaire. Data were collected during September to November, 2006. Statistical analysis included descriptive analysis, Pearson product moment correlation, and multiple regression analysis.

One-third of the nurses were aged between 31-40 years old (37.7%), with an average age of 35.6 years (SD=7.64), and average duration of work experience of 13.38 years (SD=7.72). More than half (55.9%) reported working less than 8 hours/day. One-fifth of nurses worked in surgical departments (19.6%). More than half of the professional nurses (55.6%) reported good work ability; however, 2.2% perceived low work ability. Work ability had a negative correlation with emotional exhaustion ($r=-.38$), and states of anger ($r=-.38$), with $p\text{-value}<0.05$. About three-fifths of the subjects (57.9%) worked more than 9 hours per day. By using multiple regression analysis, 18.8% of variance was explained for professional nurses' working ability.

These findings suggest that the work ability of nurses should be improved by developing emotional quotient, reducing working hours (not more than 8 hours/day) and increasing their competence and to quality of nursing practice.

**KEY WORDS : WORK ABILITY / ANGER, EMOTIONAL EXHAUSTION /
NURSE / JOB CHARACTERISTICS**

154 pp.